

TEMA UP1: UVODNA PREDAVANJA

Paper No. UP.1-1

25 GODINA SKUPOVA TREND RAZVOJA**Vladimir Katić**

Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad, Srbija

katav@uns.ac.rs

Kratak sadržaj: U radu je dat kratak prikaz istorijata održavanja skupa Trendovi razvoja – TREND, koji ove godine slavi svoje 25. izdanje. To je jedini takav skup, koji se redovno održava u Srbiji i regionu. Predstavljeni su osnovni tematski okviri, njihov razvoj i profilisanje tokom godina. O svakom je dato nekoliko osnovnih detalja vezan za broj radova i učesnika, te kratak osvrt o osnovnim temama. Pored izlaganja radova, na skupovima se donose i zaključci, koji se dostavljaju svim relevantnim institucijama. Na taj način, skup ima širi značaj, a univerzitet ostvaruje svoju društvenu ulogu.

Ključne reči: Skupovi TREND/Istorijat/Tematika i ciljevi

25 YEARS OF TREND CONFERENCE

Abstract: The paper presents a brief overview of the history of the TREND conference, which this year celebrates its 25th edition. It is the only such gathering, which is regularly held in Serbia and the region. The basic thematic frames, their development and profiling have been presented over the years. For each a few basic details related to the number of papers and participants is given, together with a brief overview of the basic topics. In addition to the papers presentation, conference conclusions are delivered, which are submitted to all relevant institutions. In this way, the conference has a wider significance, and the university realizes its social role.

Key words: TREND conference/History/Topics and Aims

1. UVOD

Naučno-stručni skup opšte poznat kao Trendovi razvoja – TREND pokrenut je pre 25 godina, davne 1994. sa ciljem da se prikažu i posebno istaknu najnovije istraživačke oblasti i rezultati u oblasti elektrotehnike, koji su postizani na tadašnjem Institutu za energetiku i elektroniku Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu. Tokom godina, skup je, u skladu sa nazivom, menjao svoju tematiku i širinu u sklopu elektroenergetike. Međutim, od 2002. godine promenio je orijentaciju i fokusirao se na oblasti razvoja visokog obrazovanja. Tu se afirmisao i stekao visoki renome, a njegov rad i zaključci zaokupljaju pažnju akademske i šire javnosti. Karakterišu ga prijatna atmosfera, visoka stručnost, argumentovane diskusije, intenzivna razmena ideja i velik stepen tolerancije i uvažavanja. Skup je menjao svoju lokaciju, ali se najčešće održavao na Kopaoniku. Postao je jedinstveni forum na kom se redovno razmenjuju mišljenja o aktuelnim problemima visokog obrazovanja, ali i predlažu nova rešenja. Specifičnost skupa je i da se svi radovi štampaju u vidu Zbornika radova (u papirnoj formi) pre skupa i raspoloživi su svim učesnicima, a nakon skupa ovaj zbornik se izdaje i u elektronskom obliku na CD-u, gde se publikuju pored aktuelnih i svi radovi predstavljeni na prethodnim skupovima TREND, kao i prateće prezentacije.

U ovom radu dat je kratak pregled ključnih aktivnosti, tematika i ciljeva skupova TREND u ovom dugom vremenskom periodu od 25 godina.

2. TREND 1994-1996 – PRVI SKUPOVI

Prvi skup *Trendovi razvoja* temom „Razvoj informacionih tehnologija i primena u elektroenergetici“ održan je u Novom Sadu u oktobru 1994. godine kao prateća aktivnost 3. međunarodnog sajma elektronike, telekomunikacija i procesne opreme „Elektronika 94“. Skup je predstavio pet pozvanih, tematskih radova i razmatrao je međusobnu interakciju informacionih tehnologija (IT) u širem smislu (elektronike, telekomunikacija, merenja, i dr.), energetskih pretvarača i elektroenergetskog sistema. Trajao je dva dana i okupio je oko 100 učesnika iz privrede, sa fakulteta i istraživačkih instituta iz Jugoslavije/Srbije. Može se smatrati da su tada predstavljeni osnovni pravci razvoja energetike u pravcu budućeg elektroenergetskog sistema sa visokom primenom IT, koji je danas poznat pod imenom Pametne mreže (*Smart Grids*). Rezultati skupa bili su u štampani u vidu kratkih sadržaja (abstrakta).

Međutim, veliko interesovanje i potreba da se neke teme posebno obrade i šire prikažu, dovelo je do inicijative da se, kao svojevrsni nastavak skupa (*Follow-up*), pripremi posebna publikacija. Glavne teme i istraživački pravci su kasnije dodatno obrađeni, dopunjeni i prošireni, te predstavljeni u vidu posebnih, recenziranih radova, koji su sumarno publikovani u monografiji „Savremeni aspekti elektroenergetike“, koju je uredio V. Katić, a koja je izdata

1995. godine [1]. Ova naučna monografija predstavljala je dalji napor za afirmaciju naučno-istraživačkih rezultata ostvarenih na Institutu za energetiku i elektroniku, posebno u oblasti elektroenergetike i njihovog trasfera u privredu.

Drugi skup takođe je održan u Novom Sadu, u oktobru 1996. godine u sklopu 5. međunarodnog sajma elektronike i informatike. Centralna tema skupa bila su „Električna vozila – pogon i aplikacije“. Okupio je oko 50 učesnika, koji su predstavili 11 radova u kojima su razmatrali različite aspekte ove problematike. Vidi se da je već tada tematika električnih vozila bila u fokusu naših istraživača, što je danas ključna orijentacija automobilske industrije u svetu. Ovaj skup treba povezati i sa obnavljanjem savetovanja „Energetska elektronika Ee-1995“ prethodne 1995. godine u Novom Sadu, koji je danas čuveni *International Symposium on Power Electronics* i ove 2019. godine će imati 20-to izdanje.

3. TREND 1997-2001 - PROJEKTI SARADNJE SA PRIVREDOM

Ovakav pristup prezentacije rezultata najnovijih istraživanja uz značajno učešće predstavnika privrede doprineo je da se Fakultet tehničkih nauka afirmiše kao vrhunska naučno-istraživačka ustanova sa kapacitetom prenosa znanja (*know-how*) u privredu. To je bio podsticaj preorijentacije TREND-a u forum za direktnu vezu nauke i privrede.

Treći skup, održan na Kopaoniku u martu 1997. godine sa temom „Savremene tehnologije u elektroprivredi“, karakterisao se potpuno novom koncepcijom i kvalitetom. Okupio je oko 30 učesnika, a predstavljeno je 12 pozvanih radova iz 5 tematskih celina. Na skupu su prezentirani rezultati istraživanja, razmenjena iskustava i valorizovani projekti saradnje Fakulteta tehničkih nauka i Elektrovojvodine iz Novog Sada.

U sličnom duhu protekli su IV, V i VI skup, održani takođe na Kopaoniku u martu 1998., 1999. i 2000. godine, respektivno, čija zajednička tema je bila „Nove tehnologije u elektrodistribuciji“ i na kojima je referisano 20 (1998.), 13 (1999.) i 11 (2000.) radova iz 5 tematskih celina. Okupljali su oko 30-50 učesnika, a novina je bila da se radovi po prvi put štampaju u celini.

Sedmi skup, pod istim tematskim nazivom održan je u Novom Sadu u februaru 2001. god. i zahtevao je novi pristup. Skup je organizovan kao niz pozvanih predavanja (8), koja su pokrivala 6 tematskih celina, vezanih za veoma živu i plodotvornu saradnju Elektrovojvodine i Fakulteta tehničkih nauka. Tu su zaokružene projektne aktivnosti iz prethodnog perioda, čime je skup ispunio svoj tadašnji cilj, pa je bilo potrebno korigovati orijentaciju.

4. NOVA TEMATIKA (2002-2019) – REFORMA VISOKOG OBRAZOVANJA

Podstaknuti aktuelnim promenama i zagledani u perspektivu razvoja univerziteta, organizatori su uočili predstojeće velike reforme i opredelili se za nove sadržaje, odnosno da skup usmere u pravcu razmatranja ključnih pitanja daljeg razvoja visokog obrazovanja i transformacije univerziteta. Ipak, tražena je nit, koja bi povezala novu tematiku sa prethodnim skupovima i ona je pronađena u generalnim aspektima povezanosti obrazovanja i naučno-istraživačkog rada i privrede, ali sada ne samo aktivnosti FTN-a, već znatno šire, veze svih fakulteta, odnosno univerziteta u celini.

Osmi skup, odnosno TREND 2002 fokusirao se na jedan od najvažnijih aspekata rada akademske zajednice – transfer rezultata naučno-istraživačkog rada u privredu, ali u jednom novom, modernijem obliku kroz pokretanje naučno-tehnoloških (NT) parkova. Glavna tema skupa je bila „Univerzitet i NT parkovi“. Predstavljeno je 20 radova autora iz Ministarstva, sa univerziteta, naučnih instituta i privatnih firmi, a po prvi put su radovi objavljeni u papirnoj i elektronskoj formi (CD-ROM). Takođe, značajna novina je da je skup postao forum za prezentaciju rezultata TEMPUS projekata, koji su tada prvi put odobreni Srbiji. Konkretno, razmatrana su dostignuća TEMPUS projekta UM_JEP-16090-2001 pod nazivom „*University Science Parks – Organizational Framework*“.

Naredni deveti skup, održan 2003. god. sa temom „Bolonjski proces i tehnički fakulteti“, dalje je profilisao tematsku orijentaciju TREND-a ka problematici visokog obrazovanja u celini i to za duži period. Organizovan je u jeku priprema univerziteta za prihvatanje Bolonjske deklaracije i brzo uključivanje u Evropu. Pokrenuti i snažno podržani od Ministarstva za prosvetu i sport Republike Srbije, predstavnici univerziteta i tehničkih fakulteta su se okupili da analiziraju jedinstveni nastup u promenama. Novina je bila da su skupu prisustvovali i brojni učesnici iz okolnih zemalja, pa je on dobio regionalni karakter. Po prvi put skup izdaje svoje zaključke, koji vremenom postaju značajan pokretač reformi. Uspeh ovog skupa i kasnije interesovanje za sadržaj, raspravu, prezentovane radove i zaključke, uverio je organizatore da je nova tematika dobro odabrana, odnosno da je Srbiji potreban specijalizovani forum za diskusiju o savremenim problemima visokog obrazovanja.

Deseti, jubilarni skup održan je 2004. godine i po tematici nadovezao se na prethodni. Glavna tema je bila „Integrirani univerzitet i tehničke struke“. On je pokazao postignuti napredak i ukazao na nove pravce i ideje. Razmatrani su ključni aspekti organizacije studija i kvaliteta nastave iz tehničkih i pridruženih disciplina, kao i kompleksna pitanja organizacije, strukture, finansiranja i uopšte, rada na integrisanom univerzitetu. Na skupu je prvi put predstavljen Dodatak diplomi, kao jedan od prvih konkretnih rezultata bolonjskog procesa na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu.

TREND 2005 (XI skup) sa temom „Šta donosi novi Zakon o visokom obrazovanju“ raspravljao je o rešenjima predstavljenim u predlogu novog Zakona, čije se usvajanje očekivalo 2005. god. Veći broj radova (28), kao i 65 učesnika doprinelo je uspehu skupa. Razmatrane su moguće reperkusije predloga zakona na rad i razvoj tehničkih i

ostalnih struka na reformisanom univerzitetu. Diskutovana su i pitanja vezana za reorganizaciju nastavnog procesa, kvaliteta nastave, usklađivanja nastavnih planova, kao i položaja i transformacije viših škola.

Dvanaesti skup (2006.) po interesovanju je prevazišao sva očekivanja organizatora. Glavna tema bila je „Bolonjski proces i primena novog zakona“. Prezentiran je 51 rad, a skupu je prisustvovalo 120 registrovanih učesnika. Razmatrani su vidovi primene odredaba novog Zakona o visokom obrazovanju, koji je doneo velike promene u strukturi i organizovanju univerziteta. Kao i ranije, bilo je zapaženo učešće studenata, ali sad sa konkretnim, pisanim doprinosima. Pokrenuta su i pitanja akreditacije i samoevaluacije, kao i harmonizacije nastavnog procesa. Skup je imao snažan medijski odjek, a po prvi put su se u njegovo pokroviteljstvo uključile i međunarodne organizacije (*IEEE – Education Society – Serbian Chapter*).

Trinaesti skup 2007. godine potvrđuje da su se skupovi TREND ustalili kao forum za prezentacije i diskusije o problemima visokog obrazovanja. Razmatrajući glavnu temu „Akreditacija bolonjskih studija“, autori su prikazali 52 rada, a prisustvovalo je oko 100 učesnika. U fokusu su bili proces akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa. Razmotrena su iskustva susednih i zemalja regiona, kao i rešenja Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta Republike Srbije.

Četnaesti skup sa glavnom temom „Efikasnost i kvalitet bolonjskih studija“ postavio je fokus na slobodnu diskusiju i komentare podstaknutu predstavljenim referatima. Izloženo je 40 radova, a prisustvovalo 109 učesnika. Kao posebnost, održan je međunarodni TEMPUS Workshop: *"Development of M.Sc. curricula in the frame-work of Tempus"*. U fokusu su bili rezultati studenata, koji su studirali po novim, reformisanim nastavnim planovima, tkzv. „bolonjskih“ studenata. Oni su se susreli sa novim uslovima studiranja, gde je efikasnost i kvalitet u prvom planu, a ključni rezultat broj osvojenih ESPB bodova i ocena. Razmotrena su i iskustva iz prvog kruga akreditacije fakulteta, kao i iskustva susednih zemalja.

Petnaesti skup, održan 2009. godine, okupio je najveći broj radova do tada (62), od kojih su više od pola (34) posvećenih osnovnoj temi skupa „Doktorske studije u Srbiji, regionu i EU“. Uglavnom zahvaljujući TEMPUS radionicama *JADES, DEUKS i SoCD*, skup je dobio međunarodni karakter sa autorima iz 12 zemalja Evrope (BIH, Grčka, Francuska, Italija, Mađarska, Makedonija, Nemačka, Portugalija, Slovenija, Srbija, Španija, U.K.). Značajan broj izlaganja bio je posvećen pitanjima kvaliteta i procesa akreditacije, koji se završavao te godine. Skup je propratio i najnovija iskustva u primeni Bolonjske deklaracije, a u svetlu praktičnih rešenja na pojedinim fakultetima u Srbiji i regionu.

Šesnaesti skup, sa temom „Bolonja 2010: Stanje, dileme i perspektive“ ponovo je postavio rekord po broju radova (75 radova). Novina je izuzetno aktivno učešće studenata, koji su prijavili čak 10 radova, što je zahtevalo postavljanje posebne sesije. TEMPUS radionice *JADES, SoCD i MAS-PLM* okupile su 3 Tempus projekta sa čak 8 izlaganja. Skup ponovo imao karakteristike međunarodnog sa autorima iz 9 zemalja (Belgija, BIH, Crna Gora, Češka, Makedonija, Slovenija, Srbija, Španija, USA). Najveći broj radova posvećen je oceni stanja i iskustvima u sprovođenju bolonjskog procesa. Iznete su brojne dileme i uočeni nedostaci, ali i predlozi rešenja.

TREND 2011, održan kao XVII skup sa temom „Evropa 2020: društvo zasnovano na znanju“, predstavio je 65 radova zagledanih u narednu dekadu u kojoj se očekuje konačno priključenje Srbije Evropskoj Uniji. Vizije daljih promena u metodama i tehnikama obrazovanja visokih stručnjaka, pitanja novih mogućnosti studiranja kroz otvorene puteve mobilnosti, uključivanja u sve-evropski prostor visokog obrazovanja i privrede, celoživotnog učenja i dr. dominirali su ovim skupom. Međunarodni paneli o visokom obrazovanju „Strukturne reforme o visokom obrazovanju“ i radionica projekta TEMPUS-GOMES dali su dimenziju otvorenog evropskog foruma.

Osamnaesti skup, održan 2012. godine, doneo je neke novine. Glavna tema bila je „Internacionalizacija univerziteta“. Uvedena je dijalog-poster sesija, gde autori i učesnici kroz direktan međusobni razgovor i razmenu ideja dolaze do kvalitetnih predloga, koji mogu kasnije ući u zaključke skupa. Organizovan je prvi okrugli sto: „Strategija razvoja visokog obrazovanja u Srbiji“, gde je premijerno predstavljen predlog ovog značajnog dokumenta, što je bila i prva sesija javne rasprave, gde su učesnici imali prilike da se upoznaju i daju svoje komentare i zapažanja. Specifičnost ovog skupa, kojim je TREND stekao punoletnost, je izdavanje prve od niza monografskih publikacija posvećenih problematici visokog obrazovanja pod naslovom „FTN na putu ka evropskom obrazovnom prostoru“ [2]. U njoj su sumirani rezultati bolonjskog procesa u Srbiji, prikazani prvi utisci akreditacije studijskih programa i visoko-obrazovnih institucija, razmatran kvalitet nastavnog procesa, opisana prva iskustva rada na doktorskim studijama, kao i veza sa tržištem rada i mogućnosti integracije univerziteta.

TREND 2013, predstavljao je novu prekretnicu i prerastanje TREND-a u regionalnu, međunarodnu konferenciju. Zajedno sa kolegama i prijateljima iz Maribora, organizovan je u prelepom ambijentu hotela Habakuk na obroncima Pohorja sa osnovnom temom „Univerzitet na tržištu...“. Predstavljeno je 46 radova, ali i postavljena Regionalna platforma za saradnju u visokom obrazovanju (*Regional Platform for Benchmarking and Cooperation in Higher Education*). Održani su i sastanci tri TEMPUS projekta (*FINHED, GOMES i SIGMUS*), koji su tematski vezani za ovaj skup.

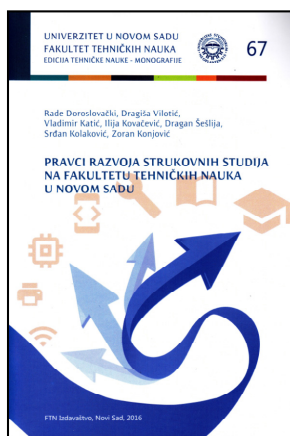
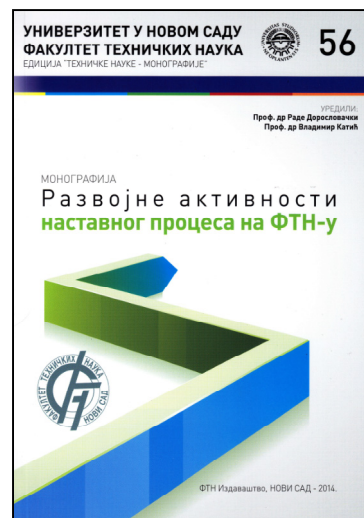
XX naučno-stručni skup Trendovi razvoja (TREND 2014), organizovan na Kopaoniku sa temom „Razvojni potencijal visokog obrazovanja“, iznenadio je po broju i raznovrsnosti radova. Osnovna tema bila je vezana za veliki razvojni potencijal pokretanja progressa društva, koji se krije u visokoškolskim ustanovama. Prikazano je čak 90 radova, koje je sastavilo 305 autora iz 8 država i iz 48 različitih institucija. Šest tema, od kojih je posebno atraktivna bila ona vezana za primenu novih tehnologija u visokom obrazovanju, sa akcentom na učenje na daljinu, uspešno su prikazale trenutne probleme i dostignuća visokog obrazovanja i bile podloga plodotvornog rada i interesantnih diskusija. Jubilej je obeležen izdavanjem monografske publikacije pod nazivom „Razvojne aktivnosti nastavnog procesa na FTN-u“, koja je predstavila kompilaciju radova različitih timova autora ostvarenih u sklopu rada na projektu „Istraživanje mogućnosti primene inovativnih nastavnih metoda na Fakultetu tehničkih nauka“, a koju su uredili prof. dr Rade Doroslovački i prof. dr Vladimir Katić [3].

Dvadeset prvi skup, održan 2015. godine, prvi put je organizovan na Zlatiboru u izuzetno dobro opremljenim i prijatnim prostorima studentskog odmarališta »Ratko Mitrović«. Ponovo je okupio veliki broj autora, koje je privukla osnovna tema skupa „Univerzitet u promenama...“, vezana za značajne transformacije univerziteta u Srbiji, koje su bile očekivane u narednom periodu. Prikazano je 69 radova napisanih od strane 236 autora iz 9 zemalja, od kojih su 4 izabrana za uvodna predavanja prvog dana skupa. Novina je bila organizacija čak dva okrugla stola sa temama „Položaj strukovnih studija u sistemu visokog obrazovanja u Srbiji“ i „Obnovljivi izvori energije i energetska efikasnost u obrazovanju“.

TREND 2016, XXII skup, ponovo je organizovan na Zlatiboru, a ovog puta centralna tema je bila „Nove tehnologije u nastavi“. Posebno značajna bila su tri uvodna predavanja, koja su predstavila primenu novih digitalnih tehnologija, zatim sistema on-line učenja, te tehnologiju udaljenih eksperimenata. U sklopu skupa održan je i sastanak/workshop TEMPUS projekta NeReLa („Mreža udaljenih laboratorija“), koji je tematski vezan za ovaj skup. Takođe, razmatrane su teme vezane za povezivanje univerziteta sa okruženjem u smislu transfera *know-how* u privredu, procesi internacionalizacije univerziteta, mobilnosti studenata i profesora, kroz Erasmus+ projekte, te upotreba smart tehnologija i „zelene“ energije“. Predstavljeno je 75 radova, koje su pripremila 285 autora iz 45 institucija iz 8 zemalja.

XXIII skup održan je na Zlatiboru 2017. god. u očekivanju novog Zakona o visokom obrazovanju i početka novog ciklusa naučnih istraživanja, pa je u skladu s tim postavljena i tema skupa „Položaj visokog obrazovanja i nauke u Srbiji“. U uvodnim predavanjima dat je pregled stanja nauke u poslednjem istraživačkom periodu, a održan je i panel pod nazivom „Smernice za uspostavljanje doktorskih škola“, gde su učesnici međunarodnog Tempus projekta sa akronimom RODOS, predstavili koncepte i modele za uspostavljanje ovih škola, predloge novih standarda za akreditaciju i iskustva u radu Nacionalnog repozitorijuma disertacija u Srbiji (NaRDuS). Na skupu su predstavljena 84 rada, koje su pripremili čak 310 autora/koautora iz 33 institucije iz 6 zemalja.

Posebna karakteristika skupova od 2015. do 2017. godine je predavljanje monografskih publikacija, koje tretiraju uspešnost i efikasnost studiranja osnovnih i master akademskih studija, predstavljaju razvoj strukovnih studija na Fakultetu tehničkih nauka i daju osvrt na doktorske studije, kroz komparaciju sa predbolonjskim („starim“) doktoratima [4-7]. U njima je dato niz konkretnih, statističkih i drugih podataka vezano za studije na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu, koje predstavljaju dragocenu informaciju o studijama, radu i uspehu studenata na velikom broju predmeta, koji se predaju na blizu 90 studijskih programa.

TREND 2018 obeležen je povratkom na Kopaonik, kao i veoma aktuelnom naslovnom temom „Digitalizacija visokog obrazovanja“, koja je danas u srži interesovanja i zbivanja ne samo u akademskoj javnosti, već i celokupnog društva. Obrazovanje stručnjaka za IT tehnologije, novu digitalnu industriju (*Industry 4.0*), ali i primena jedinstvenog informacionog sistema i najnovijih digitalnih rešenja na univerzitetima/fakultetima, te značaj i uticaj društvenih mreža su posebno razmatrani. Na skupu je predstavljen rekordan broj radova - 96, koji su obradili problematiku svih pet ponuđenih tema. Radovi su stigli iz 7 zemlja (Crne Gore, Hrvatske, Kanade, Mađarske, Makedonije, Slovačke i Srbije), a pripremilo ih je čak 323 autora. Skup je obeležilo i objavljivanje specifične monografske publikacije „Ankete studenata na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu“ [8]. Ona je predstavila neke ključne rezultate redovnog procesa anketiranja studenata, kojima oni ocenjuju kvalitet nastavnog procesa i osoblja, ali i daju korisne sugestije i predloge za poboljšanje i povećanje uspešnosti nastave. Publikacija je obuhvatila i niz nezavisnih ispitivanja javnog mnjenja i studenata o Fakultetu tehničkih nauka, njegovim studijskim programima i kompetentnosti nastavnika i saradnika, čime se kompletira veoma visok „imidž“ u Srbiji.

TREND 2019, XXV jubilarni skup ponovo se održava na Kopaoniku, na mestu gde su vođene prve, žive diskusije o uvođenju „Bolonje“, reformskim promenama i drugim relevantnim temama. Postavljena je osnovna tema „Kvalitet visokog obrazovanja“, koja treba da odgovori na pitanje o mogućnostima naših univerziteta u budućoj oštroj međunarodnoj utakmici za privlačenje domaćih i stranih studenata i dobijanje značajnih naučno-istraživačkih projekata iz EU i domaćih fondova. Prisustvo učesnika iz 5 zemalja šireg regiona (Crna Gora, Hrvatska, Rumunija, Srbija i Španija) i radovi čak 345 autora/koautora pokazuju da je tema dobro odabrana i da se mogu očekivati značajni doprinosi.

5. ZAKLJUČAK

Skupovi TREND se održavaju već četvrt veka i postali su jedinstven forum za razmenu iskustava, ideja, ali i predlaganje rešenja i dogovaranje razvojnih pravaca u oblasti visokog obrazovanja. TREND se u tom periodu pozicionirao u sklopu regionalne platforme o visokom obrazovanju i deo aktivnosti u kreiranju evropskog obrazovnog prostora. To je jedini takav skup, koji se redovno održava u Srbiji, odnosno regionu i donosi svoje zaključke. Na taj način, skup ima širi značaj, a univerzitet ostvaruje svoju društvenu ulogu.

6. LITERATURA

- [1] Monografija, „*Savremeni aspekti elektroenergetike*“, Uredio: V.Katić, Fakultet tehničkih nauka – Institut za energetiku i elektroniku, Novi Sad, 1995, CIP: 621.31(082).
- [2] I. Čosić, V. Katić, I. Kovačević, J. Hodolić, R. Maksimović, S. Kolaković, „*FTN na putu ka evropskom obrazovnom prostoru*“, Edicija tehničke nauke – monografije, br.46, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2012.
- [3] Monografija, „*Razvojne aktivnosti nastavnog procesa na FTN-u*“, Uredili: R. Doroslovački i V. Katić, Edicija tehničke nauke – monografije, br.56, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2014.
- [4] R. Doroslovački, D. Vilotić, V. Katić, I. Kovačević, D. Šešlija, S. Kolaković, Z. Konjović, „*Uspešnost studiranja na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*“, Edicija tehničke nauke – monografije, br.61, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2015.
- [5] R. Doroslovački, D. Vilotić, V. Katić, I. Kovačević, D. Šešlija, S. Kolaković, Z. Konjović, „*Efikasnost master akademskih studija na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*“, Edicija tehničke nauke – monografije, br.63, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2016.
- [6] R. Doroslovački, D. Vilotić, V. Katić, I. Kovačević, D. Šešlija, S. Kolaković, Z. Konjović, „*Pravci razvoja strukovnih studija na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*“, Edicija tehničke nauke – monografije, br.63, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2016.
- [7] R. Doroslovački, D. Vilotić, V. Katić, I. Kovačević, D. Šešlija, S. Kolaković, I. Budak, Z. Konjović, „*Doktorske akademske studije na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu – nekad i sad*“, Edicija tehničke nauke – monografije, br.72, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2017.
- [8] R. Doroslovački, D. Vilotić, V. Katić, I. Kovačević, D. Šešlija, S. Kolaković, I. Budak, Z. Konjović, G. Konjović, „*Ankete studenata na Fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu*“, Edicija tehničke nauke – monografije, br.76, FTN izdavaštvo, Novi Sad, 2018.